Magyar csapatok sikeres harcai Kolomea térségében

Ára 20 fillér

VIRRADAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Gyulai Pál-utca 14. Telefon: *146-246, 146-243

HÉTFŐI POLITIKAI LAP Főszerkesztő: BORNEMISZA GÁBOR

IX. ÉVFOLYAM, 23. SZÁM. Budapest, 1944. június 5.

A világtörténelem legnagyobb csatája dúl Róma alatt

Megcáfolták Eisenhower jelentését az invázió megindulásáról

Ujabb részletek a bombázásról és a mentési munkálatokról

Magyar és német katonai alakulatok vállvetve dolgoznak a terrortámadással sujtott magyar városokban

Felnyittatják és a kibombázottak rendelkezésére bocsátják a még nem leltározott zsidó lakásokat

Hivatalos közlés a halálos áldozatok számáról

Német hivatalos az elkeseredett olaszországi harcokról

A véderő főparancsnoksága közli:

Az ellenség szombaton erős páncélos és csatarepülőkötelékekkel támogatott heves áttörési támadásait folytatta az Albanói hegyektől északra a Via Cassilina mindkét oldalán.

Rendkivül súlyos és nagy veszteségekkel járó harcokban sikerült reteszarcvonalunkat a Rómától 10 kilométerre keletre lévő területre visszaszoritania.

Rocca di Papanál levő Monte Cavo védői Schoengreen főhadnagy vezetésével a nagy túlsúlyban lévő ellenségnek egész napon át e kulcsállás ellen folytatott támadásait hősiesen vivott küzdelemben szétverték. A védősereg, amikor már utolsó golyóját is kilőtte, parancs szerint átküzdötte magát a saját vonalakba.

A közelharcokban Brose, egy légvédelmi ezred hadnagya különösen kitüntette magát.

Német gyorsnaszádok az Adrián, a spalatói tengerrészes négy ellenséges utánpótlási hajót süllyesztettek el és sok foglyot ejtettek.

Keleten német-román csapatok, melyeket német-román harci- és csatarepülőkötelékek egymást követő támadásai támogattak, a szovjet csapatokat a Jassytól északnyugatra eső harcmezőn tovább vetették vissza és több magaslati állást foglaltak el.

A Magyarország ellen irányuló fokozódó erejű légitámadások azt bizonyítják, hogy a brit-amerikai hadvezetés — az olaszországi súlyos harcokon túl — a *Balkán felé fordítja figyelmét, a balkáni térségben kisérli meg a szilárd európai védelmi rendszer meggyengitését.* Ebből a nézőpontból kell vizsgálni és leméri talán azt a jelentést is, amely tudtul adja, hogy *amerikai bombázókötelékek érkeztek a szovjet harctérre,* valószinüleg azzal a céllal, hogy *kelet felől is támadásokat hajtsanak végre a délkeletuerópai védelmi bázisok, fővárosok, katonai célpontok ellen. Az* angol-szászok hetekkel ezelőtt már arról nyilatkoztak, hogy *„légi harapófogóba"* kényszeritik majd Európát, mérlegelték a szovjet légihaderő támadó erejét és leszögezték: *fokozzák a terrorisztikus légiháborút.* Az amerikai bombázókötelékek megjelenése a szovjet-orosz hadszintéren minden bizonnyal a Szovjetnek nyujtandó újabb segitséget jelenti, egyúttal pedig kisérletet abban az irányban, hogy *a légiterror fokozásával megteremtsék az alapot az esetleges balkáni partraszállási hadműveletekhez.*

Mondani sem kell, hogy a brit-amerikai légiterror fokozása eddig sem hozta és ezután sem hozza meg a várt eredményt. Ahogyan Németországban, *éppen az ellenkező hatást váltották ki a barbár és kegyetlen légirohamok,* éppúgy Délkeleteurópa is most döbben rá mennyire *végzetes lenne megtorpanni, meginogni,* — ezekben a döntő napokban kell felfokozni minden erőt és elszántságot, hogy hősi lendülettel, *az Európára nehezedő sulyos történelmi felelősséget átérezve sikerülhessen meghiusitani a Balkánnal* összefüggő *brit-amerikai-szovjet terveket.*

A magyar városokra mondhatni, éppen a trianoni gyalázatos békediktátumok aláirásának huszonnegyedik évfordulóján zúdult rá az amerikai terrorpilóták *eddigi leggyilkosabb tűz- és bombacsőjo.* **Ha volt még határozatlanság és mérlegelés bennünk, ha akadt** magyar ember, aki a humanizmus hamis és *hazug értelmezésü jelszavainak hangoztatásával, eltévelyedve a másik irányba sanditott,* — akkor most le kellett hulljon a hályog a titokban paktálók, erőtlenek és gyávák szeméről is. *Ugyanaz a pusztulás döngeti ma a magyar kapukat, mint amely halálos történelmi viharral ránkzúdult negyedszázaddal ezelőtt.* A trianoni békediktátumok aláirásának huszonnegyedik évfordulóján új halottak, gyermekek és árva asszonyok százai kiáltanak a magyar lelkiismerethez: *az európai új élethez való jogot, minden népnek vérrel és szenvedéssel, hősi elszántsággal kell megváltania.* Aki meghátrál, az már elbukott, mert a *győzelem és a jövő az erős nemzeteké.*

●

A Balkánt ismét a diplomáciai és katonai hadműveletek előterébe helyező brit-amerikai terveket bizonyitják egyrészt azok a londoni és washingtoni állásfoglalások, amelyek *Törökországot* elhatározásában és létérdekeiben közvetlenül érintik, másrészt pedig az a határozott válasz és tagadó álláspont, amellyel *Ankarában elutasitják a brit-amerikai követeléseket.* A Törökország és általában a Balkán körül zajló nagy diplomáciai küzdelem egyik fontos mozzanata az a nyilatkozat, amely *Eliot* őrnagy tollából látott napvilágot a Newyork Timesben s amelyben az amerikai őrnagy megállapitja: *Törökország hadbalépése igen nagy segitséget jelentene a szövetségesek számára és a törökök hadbalépésére eddig még nem volt a jelenleginél alkalmasabb időpont.* Török földről kiindulva sikerrel kezdhetnék meg az angolszászok — irja Eliot őrnagy — az Égei-szigetek elleni hadjáratot, *a török flotta pedig zár alá vehetné a feketetengeri román és bolgár kikötőket.* Mint az MTI Ankarából származó jelentése mondja: Eliot a hadbaépéshez való meghivást hosszasan alátámasszja azzal a meggyőző magyarázattal, hogy a *török beavatkozás most jóformán semmi kockázattal sem járna.*

Törökországhoz intézett üzenettel csaknem egyidőben *Ever* brit nemzetközi hirmagyarázó az alábbi kommentárt fűzte Ankara magatartásához: Mint Churchill őszintén bevallotta, *Törökország nagy csalódást okozott Angliának,* mert bármi legyen is az oka, a török kormány világosan elhatározta, hogy *az Angliával való szövetséget olyan eszköznek tekinti, amelynek segitségével a lehető legtöbb hasznot igyekszik húzni, a lehető legkevesebb szolgálat ellenében.* Ebből a magatartásból a legtürelmesebb várakozás után is le kellett vonni a kikerülhetetlen következtetéseket. Törökország szabadon választotta meg saját útját és a jövőben *Törökországot nem mint szövetségest, hanem mint bármelyik más semleges államot kell kezelni.* Különös nyomatékkal kell megemliteni azt a választ, amellyel a törökök visszautasitják *Ever* fenyegetőzéseit.

— „Tudjuk, hogy az angolszászok mit értenek a „semlegesként való kezelés" alatt. *Ha ezentúl a La Manche csatornában vihar lesz, ebben is a törökök lesznek a hibásak és azt mondják majd, — ezért nem indulhatnak meg az inváziós hadműveletek."*

Ugyanakkor a feltünő nyilatkozatairól ismert Jalcsin török képviselő is foglalkozik az angol-amerikai-török viszonnyal és megállapitja: a világpolitikai helyzet teljesen összekúszálódott és minél jobban közeledünk a háború végéhez, úgy növekszik a veszély és a bizonytalanság. *Eden* beszédéből kiviláglik, igen sulyosak a brit-szovjet ellentétek. A *békeasztal körül spekuláció folyik.* Azt a szövetségest, akit tegnap még az egekig magasztaltak, ma rossz és megbizhatatlan szövetségesnek mondják, mert — *csalódást okozott,* vagyis: nem *engedelmeskedett a vakon kiadott parancsoknak.* És ezekután még azt mondják, hogy *nem gyakorolnak nyomást senkire sem!* Kétes helyzetek, kétes nyilatkozatok és kétes cselekedetek tapadnak mindenfajta találgatáshoz. Kétségtelen, hogy *világválság kezdődött: nagy bizalmi válság. És vajjon ki felelős ezért? Legyenek nyugodtak: csakis a kis nemzetek.*

●

Jalcsin török képviselő fenti gúnyos állásfoglalásához szorosan csatlakozik *Assim Us* legutóbbi cikke is, amelyben más oldalról fejtegeti az angolszász—török viszonyt, illetve *más síkon boncolgatja a török-brit-amerikai ellentéteket.* Assim Us először megemliti cikkében, hogy az angolszászok még a mai napig sem szállitották le a Törökországnak megigért haditanyagot, ezzel szemben követelik, hogy Törökország lépjen be a háborúba. Egyébként is: Ankara azt kérte Londontól és Washingtontól, hogy abban az esetben, ha Törökország mint Anglia segitőtársa belépne a háborúba, dolgozzák ki előre a közös brit-török haditervet. Az angolok azonban már eleve elutasitották e terv elfogadását és kijelentették: *nem szolgáltathatják ki katonai titkaikat.* Törökország pillanatnyilag tehát még azt sem tudja, hogy *milyen terv alapján kellene hadat viselnie a Német Birodalom ellen.*

Assim Us a továbbiakban a következőket irja: *„A mi angol barátaink azt állitják, hogy a Birodalomnak már nincs ereje a döntő harc megvivásához* és ha mi beavatkoznánk a háborúba, rögtön kivonulnának a Balkánról. Ezzel szemben a törökök meggyőződése az: *majd a tények mutatják meg, hogy kinek van igaza.* A németek elszánták magukat arra, hogy minden rendelkezésükre álló erővel megvédelmezik a Balkánt a szövetségesek előzönlésével szemben.

Eddig Assim Us cikke a török álláspontról. Hogyan alakul, hogyan fejlődik majd a közeljövőben a balkáni helyzet: — nem tudni még. Egy azonban tény: a törökök *józanul itélik meg az erőviszonyokat és éles szemmel figyelik a katonai és diplomáciai mérkőzés alakulását.* Anglia fenyegetőzik, a török közvélemény pedig higgadtan, nyugalommal, öntudatosan figyeli a fejleményeket. Minden jel arra mutat, hogy a nagy kisértések ideje elmult: *Törökország nem bocsátkozik kalandokba . . .*

TURBÓK GYULA

Zsidó hirdetést mi nem közöltünk!

A világtörténelem legnagyobb csatája dúl Róma alatt

Stockholm, június 4.

Az Aftonbladet közli az Associated Press egyik jelentését, amely szerint katonai szakértők a Rómától délre dúló óriási csatát „a világtörténelem legszörnyűbb csatájának" nevezik. Ilyen összeszűkített területen még soha nem csaptak össze ekkora szárazföldi és légierők. A szövetségesek hatalmas veszteséget szenvedtek, mivel a támadás sokkal nagyobb áldozattal jár, mint a védekezés. Az eddig elpusztított páncélosok száma, mintegy ezer, ebből egyedül Campoleonenál 400 pusztult el. A szövetségesek itt kénytelenek voltak egy egész páncélos hadosztályt harcba vetni, három gyalogsági hadosztály és több különleges kötelék támogatásával. (MTI)

A légiterror áldozatai Olaszországban

Róma, június 4.

(TP) Illetékes hely közlése szerint a szabad Olaszországban május folyamán 31 ezer ellenséges berepülés mellett a lakosságnak 8000-nél több halálos áldozata volt. Ez a szám csupán a kiásott és felismert áldozatokat foglalja magában. — Ugyhiszik, hogy legalább ugyanennyi áldozat még nem került napvilágra. A sebesültek számáról nem adtak pontos adatokat. Tájékozott körökben úgy hiszik, hogy ez a szám kereken 80.000-et tesz ki.

Az amerikai légi törzskar helyettes főnökének kinevezése

Amszterdam, június 4.

Mint a brit hírszolgálat jelenti, az amerikai hadügyminisztérium közölte, hogy Donald Wilson dandártábornokot a légi törzskar helyettes főnökévé kinevezték. Wilson most Hoyts Vandeberg dandártábornok helyére került, aki az angliai szövetséges expediciós erők helyettes főparancsnoka. Wilson tábornok 51 éves és 1942 óta a Csendes-óceán délnyugati részén működő szövetséges légierők vezérkari főnöke volt. (MTI)

Elfoglalták Tito főhadiszállását

Bern, június 4.

A Reuter átvette az Associated Press amerikai hírügynökségnek azt a Bariból keltezett jelentését, amely szerint német ejtőernyősök és légi úton szállított csapatok május 25-én elfoglalták a jugoszláv partizánvezér főhadiszállását. Tito és Churchill fia, Randolph Churchill őrnagy állítólag a hegyek közé menekültek. Azok közül a szövetséges tisztek közül azonban, akiket Tito mellé rendeltek ki, a jelentés szerint, majdnem „valamennyinek" sikerült megmenekülnie, néhányukat tehát még az amerikai jelentés szerint is, elfogták a németek. Ezenkívül a németek fogságába került John Talbot a Reuter tudósítója és két fotoriporter. (TP)

Angolszász terrortámadások Horvátországban

Zágráb, június 4. (MTI)

Május 29-én és 30-án angolszász repülőgépek terrortámadást intéztek Bosszanszki-Bród ellen, amely támadás során bombákat dobtak és gépfegyverrel támadták meg a polgári lakosságot. Nagyobb károk keletkeztek. A lakosság 33 halottat és 39 sebesültet vesztett.

Trbuk és Zavidovics között ellenséges repülők megtámadták a személyvonatot. Kilenc személyt megöltek, 15-öt pedig megsebesítettek.

Bihács területén hét négymotoros ellenséges bombázót lőttek le. Öt amerikai repülőt foglyulejtettek.

Májusban közel 10.000 halottat vesztettek a horvátországi partizánok

Zágráb, június 4. (MTI)

Mint a horvát hírszolgálati iroda közli, a kommunista bandák ez év májusában 9148 halottat, 1502 sebesültet és 2007 foglyot vesztettek. Elvesztettek egyebek között 9 harckocsit és 21 ágyút. A jelentés kiemeli, hogy a bandák május havában már nem kezdtek komoly támadásokat, hanem hanyat-homlok menekültek a horvát és német csapatok elől.

Svájci lap a bombaterror által kiváltott német visszahatásról

Genf, június 4.

Azon hírekkel kapcsolatban, hogy egyes esetekben német helyiségek lakósai amerikai harcirepülőkkel szemben az önbiráskodás területére léptek, minthogy ezek a terrorrepülők a polgári lakosságot gépfegyverrel támadták meg, a Gazette de Lausanne vezércikkében ezeket írja: „Csak azon csodálkozhatunk, hogy már régebben nem érkeztek ilyen jelentések. Azon repülők, akik reguláris kötelékekhez tartoznak, természetesen élvezik a hadviselők jogait, azonban képzeljük csak el azon emberek hangulatát, akiknek kezébe esik szenvedéseik egyik okozója, míg asszonyaik és gyermekeik égő romok között pusztulnak el. Nem kell túlmélyen elmerülni a tömegek lélektanába, hogy elképzeljük, mi fenyeget ilyenkor."

A Berner Bund ugyanebben a tárgyban közli berlini levelezőjének jelentését, amely szerint „az állami hatalom ezen eseményekkel szemben nem maradhat tétlen, mert különben tényleg az a veszély forog fenn, hogy a népdüh szabad utat tör magának és a leugró repülőket mind gyakrabban fogja meglincselni. „A hangulat különben nagyon izgatott még olyan embereknél is, akik idáig igen sok rokonszenvet éreztek az angolszászokkal, különösen az angolokkal szemben. Ha továbbra is gépfegyverrel fognak tüzelni a békés polgárokra, a birodalom vezetőjének végül is hozzá kell nyúlni a már régebben felvetett tervhez, bármilyen meggondolások is forognak fenn ezzel szemben és meg kell nyitni az amerikai repülők ellen a háborús pöröket." (TP).

Csungking összeomlástól retteg

Lisszabon, június 4. (TP)

A Reuter csungkingi jelentése szerint az ottani politikai körökben azon a véleményen vannak, hogy a Kínában jelenleg folyamatban lévő japán hadműveletek eredménye könnyen knock aut-tá válhatik Csungking számára, mielőtt a szövetséges offenziva a Csendes Óceánon újabb erőket gyűjtene. A kínai katonai szóvivő a sajtókonferencián azt mondotta, hogy a Hankau területén történt hatalmas japán csapatösszpontosítást 210 ezer főre lehet becsülni, míg a 40.000 embert a Kanton—Hankau közti vasútvonal előretolt állásaiban vetették harcba, míg további 70.000 főnyi japán haderőt és 350 rohamkocsit Kantonban vontak össze. A katonai szóvivő szerint nemrégiben újból 20.000 japán harcos szállott partra Honkongban.

HITLER MONDOTTA:

Mindnyájan tudjuk, milyen erők állanak Roosevelt mögött. Az örök zsidó áll mögötte, aki úgy érzi, hogy eljött az idő, amikor rajtunk is végrehajtja azt, amit Szovjetoroszországban mindannyian borzalommal láttunk és tapasztaltunk. A zsidó földi paradicsomot végre megismertük. Millió németkatona saját szemével látta azt az országot, amelynek emberét és vagyonát a nemzetközi zsidóság szétrombolta és elpusztította. Hogy milyen sorsot szánna nekünk ez a másik világ, azzal tisztában vagyunk. Az egykori demokratikus Németországot kiéhezteték, a mostani szociális Németországot kiirtanák. Ha Roosevelt úr, vagy Churchill úr kijelenti, hogy ők később majd új szociális rendet akarnak kiépíteni, az éppen olyan, mint amikor a kopasz borbély ajánl jó, csalhatatlan hajnövesztőszert.

Azok az urak, akik szociális szempontból a legelmaradottabb államban élnek, jobban tennék, ha háborús üzsítás helyett a munkanélküliekről gondoskodnának. Elég nyomor és ínség van országaikban. Bőséges munkát adna számukra az is, ha inkább az élelmiszerek igazságos elosztásáról gondoskodnának.

(Kivonat Hitler Adolf 1942. január 30-i beszédéből.)

Gazdag zsidók — szegény zsidók

Többezer év óta nem változtak Izrael fiai

A zsidó írástudók, a farizeusok és későbbi utódaik, a talmudisták és rabbik sohasem szerették az ó-testámentumi prófétákat, akik közül Deuterojezsaiást és Ámoszt könyveikből ki is törölték. Természetesen, mert Izráelnek e két kimagasló nagy prófétája, ellenezte a Jahwe-kultuszt és inkább az ind-árja felfogáshoz közeledvén, a Kozmosz istenét, a Világ Urát tették a vallás és szertartási középpontjába, szemben a szűkös nemzeti istenséggel, a Jehóvával, akit egykor szivatagi vándorlásaik közepette hoztak magukkal bálvány alakjában a Beni Izrael héber törzsei az *amoritáktól vagy Kánaánitáktól*. De ez a két próféta egyébként a zsidók erkölcsét, kizsákmányoló gazdasági rendszerét, kegyetlenkedését, kapzsiságát, lelketlenségét nemcsak idegenek, hanem saját fajukkal szemben is, — nem kímélte és különösen a pompás *Ámosz, ez a vérbeli falusi birtokos gazda és nemzetiszocialista gondolkodású ur volt* az, aki olyan pompás fényképet adott saját fajtájáról, hogy azon a mai napig sem kell egyetlen sort sem változtatni. Deuterojezsaiás morális szempontból, míg Ámosz politikai és gazdasági faji és általános emberi vonatkozásban bírálta Izráel népét.

Ezek a próféták a legheveseb-ben a gazdag vagy dologtalanul meggazdagodott spekuláns zsidókat támadták a legerősebben, — „mert kifosztják szerencsétlen népük legnyomorultabbjait, uzsoráskodnak, dölyfösek, uralomra vágyók, lusták és élvezethajhászók,

keményszívűek és érzéstelenek feleborátaik nyomorúsága iránt,"

Ez jutott eszünkbe, amikor a szerkesztőségbe egy zsidó asszony és egy kis zsidó suszter beállítottak, *hogy panaszt tegyenek a zsidók lelketlensége és kapzsisága ellen.* Bizony sok érdekességet hallottunk. Az elsőt az asszony mondta el röviden. Férje Ukrajnában hadiszolgálatban volt s egy bolsevista támadásnál fegyvert fogva, harcolt a szovjetisták ellen. Súlyosan megsebesült és néhány óra múlva meghalt. Tehát az asszony hadiözvegynek számít. Mellékesen igazolta, hogy férjével már több év előtt megkeresztelkedett s az evangélikus egyháznak híve. Kapcsolatai a zsidósággal szemben megszűntek. Ennek ellenére az asszonyt, aki egyik cégnél kishivatalnok, két szobás lakásából 12 óra alatt kilakoltatták és egy albérleti szobába tették be egy szomszédos zsidónő kétszobás lakásába. Hiába tiltakozott, hivatkozott, hogy hadiözvegy, nem hallgatták meg, *mert a lakása másnak, állítólag bombakárosultnak kellett.* Hogy közben a butorainak nagy része elveszett, férje ruháit ellopták, az nem érdekelte az intézőséget. Másnap a régi lakásba beköltözött az állítólagos bombakárosult, egy kövérre hizott plutokrata zsidó házaspár s az özvegy megmaradt butorait kidobálta. Ki csinálta, ki intézkedett így? Megmondták: az izraelita hitközség, amely a zsidók lakásügyeiben intézkedik, — felelősségre nem vonhatóan. A zsidó intézőség kidobta az özvegyet és plutokrata

jó összeköttetésű zsidókat lakoltatott be.

Ime: milyen igaza volt Ámosz prófétának.

A kis zsidó suszter is keservesen panaszkodott. Műhelyét be kellett zárnia, a szoba-konyhás lakásából kitették s betelepítették egy még szegényebb hitsorsosának szoba-konyhás lakásába. Ki intézkedett? A zsidó hitközség!

— Tessék elhinni szerkesztő urak, — jajgatott a panaszos, — rossz lelkűek azok a zsidók. Nem érdekli őket a szegény ember sorsa, de a gazdagokat mindenben támogatják, jó lakásokat adnak nekik és mentik, ahol lehet. Hát tetszik tudni a guba, a dohány, a lóvé, nagy úr. Feleségem beteges öregasszony, ezekben a napokban annyira rosszul lett, hogy kénytelen voltam a zsidókórházba vinni. *Oít sem kaptunk helyet! Túl van zsúfolva. A Városmajori* orthodox kórház szintén. Mit csináljak? Hazavittem, legalább otthon haljon meg. De most megmondom az igazat: a zsidó kórházban és zsidó szanatóriumokban túlzsúfoltság van, mert ide menekültek betegség címén a gazdag, előkelő honi és beszivárgott zsidók. Ott jól élnek, gondjuk nincsen, ott senki nem keresi őket. A beteg szegény zsidók pedig *elpusztulhatnak, velünk a hitközség nem törődik, mert nincsen pénzünk.*

Nem kommentáljuk a két panaszt, csak mint értékes szimptómát jegyezzük fel, *hadd lássák: milyen a zsidó a maga valóságában. A Rothschild báró* is ilyen felkiáltással dobatta ki a nála segélyt kérő kaftános galíciai hitsorsost: „Dobjátok ki hamar, mert megreped a szívem!"

Hanem azért jó lenne a zsidó kórházakban és szanatóriumokban egy kis rendet tartani!

L. Z. dr

Oláh György a nemzeti erők összefogásáról

Az Antibolsevista Ifjúsági Tábor világnézeti akadémiáján szombaton Oláh György országgyűlési képviselő, az „Egyedül vagyunk" főszerkesztője tartott előadást. Széchenyi korának szelleme ébred most fel ezen az előadássorozaton — mondotta —, majd kifejtette, hogyan válik egy nép nemzetté. Az igazi népi gondolat kifejlődésének akadályai szerinte: az osztálygondolkodás, az ezzel szorosan rokon cím- és rangkórság, a Habsburg udvari politika állandó hatása az elmult idők magyar közéletére és társadalmi életére, valamint a zsidóság, amely kompromittálta a haladó szellemű irányzatokat. A magyar társadalomban — folytatta Oláh György — a rendi korszak megszűnése után is szinte napjainkig fenmaradt az a társadalmi hasadék, amely egykor a nemest a nem nemestől, urat a pórtól elválasztotta. Ilyenek az előnevek, amelyek száma nemhogy fogyott volna, de félelmetesen elszaporodott az utóbbi időben. Trianon óta ezen a téren gazdagodtunk a legjobban. Egész Európában egyedülálló a mi címés ranggazdagodásunk, éppen ezért nem lehet eléggé méltatni az új kormány négy miniszterének azt az elhatározását, hogy minisztériumaikban megszüntették a címeket. Minden hazai népi tehetségnek helye az antibolsevista fronton van — mondotta végül. — Befejezésül hívó szóval fordult azokhoz a népi írókhoz, akik most tanácstalanok, jöjjenek, segítsék a nagy nemzeti átalakulást és töltsék meg azt igazi szociális szellemmel.

„CSAK AZÉRT SEM" viseltek sárga csillagot

A rendőrségen két zsidót vontak felelősségre, akik a miniszteri rendeletet kifejezve egyáltalán nem viselték a megkülönböztető jelzést. Az újpesti rendőrkapitányság büntetőbírája, Ábrahám Jenő 32 éves cipészt, azért, mert nem volt hajlandó ruháján viselni a sárga csillagot, sőt felszólítás után is megtagadta annak viselését, hőst napi elzárásra, Neufeld Lászlóné, született József Rózsa, egy kereskedő 30 éves feleségét pedig hasonló esetekményéért ugyancsak húsznapi elzárásra ítélték. Mindkét zsidót büntetésének kitöltése után közigazgatási eljárás alá vonják.

A GAZDAK BIZTOSITÓ SZÖVETKEZETÉNEK KÖZGYULESE

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének ezévi közgyülésén az elnöklő báró Vay László rámutatott arra, hogy a magyarországi biztosítási üzlet menete az elmult esztendőben hűen tükrözte vissza az általános gazdasági és pénzügyi helyzetet. Az általános árszinvonal emelkedésének hatására az országos kárbiztosítási díjbevételi is számottevő mértékben növekedett, az áremelkedésnek megfelelő értékkülönbözetek utánbiztosítása révén.

Az életbiztosítási állomány növekedése az elmult évben örvendetes lendületet vett.

Az üzletév alakulására vonatkozó fontosabb adatok a következők: a kárbiztosítási ágazatban a közvetlen állomány díjbevétele 6,191.849 pengővel, a viszontbiztosításba vett állomány díjbevétele 496.548 pengővel, az életbiztosítási ágazatban a közvetlen állomány díjbevétele 914.771 pengővel növekedett.

Az életbiztosítások tőkeösszege a jelentési év végén 170,917.469.— pengő volt az előző évi 149,307.138.— pengővel szemben.

A kárbiztosítási ágazatban 2,430.451 pengővel fizettek ki többet az előző évhez képest.

Az életbiztosítási ágazatban a közvetlen állomány díjtartalékának összege 31 millió 830.332 pengőt tesz ki.

Mint az előző esztendőkben, úgy az elmúlt évben is támogatta a szövetkezet a különböző társadalmi és jótékonyi akciókat és körülbelül 1,530.000.— pengőt áldozott kulturális, szociális és alkalmazotti érdekek szolgálatára.

Erőtelakodalom. Hornyák Szilveszter és neje szül. Mirth Margit május hó 20-án ünnepelték házasságuk 25 éves évfordulóját.

Személyhajózási hír. A MFTR az összes tiszai személyhajójáratokat azonnali hatállyal további intézkedésig beszüntette.

A Virradat munkatársainak vasárnapi helyszini telefonriportjai

A BOMBÁZOTT MAGYAR VÁROSOK ÉLETE A TERRORTÁMADÁSOK UTÁN

Teljes erővel folynak a mentési munkálatok

Hivatalos közlés a halálos áldozatok számáról

(Kiküldött munkatársunk telefonjelentése.)

Szolnok, június 4.

Reggel van... A nap vörös tányérja csak most bujt ki a tiszaparti füzesek és aranyzuhatagot önt az ébredő városra. *Szolnokon vagyunk...* A Tiszaparton már élénk az élet. Friss arcú emberek várják a reggeli hajót...

Korszerű, csinos épület a szolnoki hajóállomás. Odébb gabonaraktárak és fűrésztelepek ásítanak a parton. Az úgynevezett *Móricz*-liget felől porfelhők kavarognak. Arra legel a városi csorda. A lomhavizű Tisza fölött vékony füstcsík kígyózik a bárányfelhős ég alatt.

Csend van és nyugalom. Nem úgy, mint pénteken reggel, amikor ez a csendeséletű város is

pokollá változott az angolszász terrorrepülők pusztulást hozó bombái nyomán

A meglepően csinos és szép szolnoki utcák arcát is eltorzította most a borzalmas terrortámadás. *Itt is, ott is rombadőlt házak mutogatják szörnyű sebeiket a nyári napsütésben. Az egyik városrész bombaszőnyeget kapott: csupa kis családi ház az áldozat.* Az egyik előtt kérges, vén diófát csavart ki tövestől a légnyomás, a másik előtt derékba törték ketté az akácok...

A labdarúgópálya körül is egymást érik a bombatölcsérek. És itt is találunk rombadőlt épületeket. Egyik sem katonai célpont... Az embertelen, duzzadt ajkú néger pilóták és társaik válogatás nélkül ontották a halált. *Egész sereg kisembert bombáztak ki házaikból, s az áldozatok között sok a gyerek is...*

Az első órák rémületét azonban már felváltotta a bizakodás.

— Az első dolgunk most az, — mondják a polgármesteri hivatalban — hogy *a kibombázottakat fedél alá juttassuk.* Minden reményünk megvan arra, hogy mindenkit el tudunk helyezni, mert a város minden lakója igyekszik támogatni őket. Senki sem marad fedél nélkül és kenyér nélkül...

Aztán megtudjuk a városházán azt is, hogy Szolnokot és környékét kétszer is bombázták pénteken az angolszász terrorrepülők. Először hajnalban jelentek meg az ellenséges gépek a város fölött, de ekkor csak elszórtan dobálták le bombáikat. A reggeli órákban aztán újból felbőgtek a légvédelmi szirénák és fülsiketítő motorzúgás töltötte be a levegőt.

Több rajban és több hullámban nehéz amerikai bombázók

vonultak el a város fölött és szőnyegszerűen dobálták le különböző méretű bombáikat.

— A hatósági és polgári légoltalom, — mondja az egyik rendőrségi tisztviselő — *példásan működött.* Még robbantak a bombák az egyes városrészekben, *amikor már a leventék, a cserkészek és orvosi osztagok megjelentek a sebesültek között, s önfeláldozó módon igyekeztek segítségükre lenni.* A bajtársiasság igazán szép megnyilatkozásait láthatták a szolnokiak pénteken, a nagy megpróbáltatás napján...

Megtudjuk a rendőrtisztviselőtől azt is, hogy az óvóhelyek általában beváltak. *Az egyik nagyobb óvóhelyen például több mint hatvan ember tartózkodott, s bár az óvóhelyet két bomba megrongálta, az ott tartózkodóknak kisebb sérüléseken kívül nem történt bajuk.*

— *Ahogy más magyar városokban sem szűnt meg az élet a terrorrepülők pusztítása után,* — mondják a szolnokiak — *itt sem áll meg az élet. Mi dolgozni akarunk tovább... És élni...*

Amint megtudjuk, a vasárnapi labdarúgómérkőzés sem azért maradt el, mert *a szolnokiak nem mentek volna ki a sporttelepre a bombatámadás után, hanem azért, mert a terrortámadás olyan károkat okozott a labdarúgópályán, hogy azon egyelőre nem lehet mérkőzést játszani.*

Aztán idevárják június 11-ikére a szolnokiak a szegedi Bánky-színtársulat nagy operettegyüttesét, ami szintén annak a jele, hogy élni és dolgozni akar ez a tiszaparti város.

A szolnoki magyarokat tehát nem tudta megfélemlíteni az angolszász repülők bombaszőnyege!

(csvm)

Miskolcra bombaszőnyeg hullott

Miskolc, június 4.

A *miskolciak* összeszorított ökéllel beszélnek még ma is a pénteki terrortámadásról. A bombázók itt is az úgynevezett szőnyeg-bombázást alkalmazták és négy hullámban árasztották el a város lakónegyedeit. *Lakóházakat, középületeket pusztítottak el. Kórházat, munkástelepet, vásárcsarnokot értek a bombák, hadicélpontot azonban nem.* A miskolciak, akiket csak most szabadítottak meg a várost csaknem teljesen birtokló zsidóság hatalmától, ismét és újra jobban érzik azt, hogy harcunk igaz és a tisztább, becsületesebb világért folyik. *Azt hangoztatják Miskolcon: amelyik oldalon a terrorbombázások aljas eszközéhez folyamodtak, ott nem lehet az igazság és a győzelem.*

Gyászmenet a miskolci hősök temetője felé...

(Kiküldött munkatársunk telefonjelentése.)

Miskolc, június 4.

Almosan fut be Miskolcra az ózdi vasút. Halvány fátyolban dereng az opálszínű ég. Miskolc környékéről elkeseredett tekintetű emberek utaznak temetésre.

Közvetlen a „gömöri" pályaudvar előtt már látszanak a pénteki terrortámadás pusztításai: kráterek tátonganak a bolgár kertészek földjén, a közeli strand csónakházát pedig derékban szelte ketté egy bomba.

Beszélnek a szemtanuk...

Pénteken reggel 9 óra 10 perckor földrengésszerű robaj hallatszott az Avason. Eleinte azt hitték, hogy a légvédelmi ágyúk szólnak. Csak később látszott a város felett emelkedő Avas hegységről, hogy hét-nyolcezer méter magasságban fekete pontok keringenek és ezek a fekete pontok zúdították a vaktában elszórt bombák százait Miskolc város iskolájára, gyermekjátszóterére és a kisemberek házaira.

Egy másik szemtanú zokogva meséli, hogy éppen akkor érkezett házuk elé kerékpáron, amikor az épület omladozni kezdett:

— Szörnyű volt látni — mondja ez a 22 éves nő fuldokló zokogással, — *hogyan dől romba kis házunk.*

Félórán belül lakáshoz jutottak a kibombázottak

Miskolc városa követésre méltó példával járt elől a kibombázottak lakáshoz juttatásánál: bürokratikus aktatologatás helyett azonnali intézkedés történt. A kibombázott bejelentette szétdult lakásának a helyét, majd azt, hogy melyik lakásra tart igényt.

Amikor ez megtörtént, előkerestek annak a zsidó lakásnak a kulcsát, amelyiket kiigényelte a bombakárosult és máris mehetett új otthonába, ahol a bútort és berendezést is megkapta egyszerű elismervény ellenében.

Már szombaton megjelent az utcákon Miskolc város polgármesterének hirdetménye, amely értesíti a város közönségét, hogy a június 2-i légitámadás katonai és polgári áldozatainak Miskolc thj. város közönsége *június 4-én adja meg a hősöknek kijáró végtiszteséget.*

Vasárnap délután hatalmas tömeg lepte el a Tetemvár teret, *ahol a terrortámadás áldozatait felravatalozták.*

A koszorúk és virágok tömege borította a 129 halálos áldozat ravatalát.

Némán indult a gyászmenet a Hősök temetője felé. Itt-ott feltört a zokogás, de nem a komor, leverő gyász szorította össze a szíveket, hanem valami egészen más, furcsa érzés feszült a gyászolók arcán. *Az amerikai tömeggyilkosok iránti gyűlölet és megvetés.*

A várost elhagyva, békésen legelgetnek a gulyák. *Távoli gémeskút merengve bukik az alkonyba.*

Piros pipacsok virítanak a zöldelő táblák szegélyén. *Mintha kivirulnának a tüzes szívek. Azoknak a szíve, akiket ma Miskolcon elhantoltak.*

—nói—

Ujabb részletek Kolozsvár és Debrecen bombázásáról

Kolozsvár, június 4.

A sebesülteket azonnal bekötözték és klinikára szállították, ahol pedig a leomló törmelékek elzárták az óvóhelyeket, megkezdték az óvóhelyen rekedt emberek kimentését. A bombázás súlyos veszteségeket okozott. A halottak száma eddig 250. Ennek a számnak további emelkedésére lehet számítani. A sebesültek száma ennek többszöröse. Az épületekben okozott kár is nagy.

A légitámadás a város lakosságából óriási felháborodást váltott ki, Vargha Lajos dr. Kolozsvár város főispánja, és Vásárhelyi László dr. polgármester bejárták a bombasújtotta lakónegyedeket és személyesen irányították a mentési és segélynyujtási munkálatokat.

Dr. Vargha Lajos főispán, a hatósági intézkedésekkor a következőket mondotta.

— A támadás után nyomban intézkedtünk és már pénteken délben 5000 ingyenebéd állott a károsultak és hajléktalanok rendelkezésére. Az összes károsultak háromnapi élelmezéséről a város gondoskodik. Ugyanakkor gondoskodtunk arról is, hogy minden hajléktalanná vált bombakárosult megfelelő lakáshoz jusson. Felnyittatjuk a még nem leltározott zsidó lakásokat. Az országos gyűjtési akció mellett Kolozsváron külön segélyezési mozgalmat indítottunk, amelyre már a péntek esti órákban nagy összegű pénzfelajánlás érkezett.

Pénteken este Kolozsvárra érkezett vitéz dr. Ricsói Uhlarik Béla, miniszteri osztályfőnök, a hadműveleti terület kormánybiztosa. Megérkezése után Vargha Lajos dr. főispán és Vásárhelyi László dr. polgármester társaságában megtekintette a bombasújtott lakónegyedeket. A főispánnal és polgármesterrel hosszas megbeszélést folytatott a bombakárosultak segítéséről.

A halottak agnoszkálása szombaton reggel 9 órakor kezdődött meg a bonctani intézetben, temetésük pedig hétfőn délután 4, illetve 5 órakor lesz a Házsongárdi és a Kőváry-telep temetőjében. A temetésen a temetési szertartás után dr. Vargha Lajos főispán és dr. Vásárhelyi László polgármester fognak beszélni.

●

Debrecen, június 4.

A debreceni súlyos terror bombatámadás negyed 9 órakor kezdődött. Az angolszász ellenséges támadógépek három hullámban szálltak a város fölé és közel 80 bombázógép nagytömegű bombát dobott le lakott városrészekre és munkás lakóházakra, de sok bomba esett belső területekre is.

A támadás közel két óra hosszat tartott és a polgári lakosság súlyos veszteségeket szenvedett. Sok lakóház omlott össze s a romok alatt sok áldozatot találtak. A mentési munkálatok Debrecenben vasárnap is szakadatlanul folynak.

A hatóságok intézkedésére a támadások után nyomban megindult a romok eltakarítása és az életmentés munkájában a magyar honvédek és a német katonai alakulatok vállvetve buzgó és eredményes munkát végeztek.

Vasárnap délelőttig a halálos áldozatok száma 319-re emelkedett. Általában az óvóhelyek igen sok embert megvédtek a bombák szörnyű hatásától.

A város lakossága hősiességgel állta a támadást és a mentő és eltakarító szolgálatban is feladata magaslatán állott. Szombaton a déli órákban a bombázott városrészeket Kunder Antal kereskedelemügyi miniszter nagyobb kísérettel megszemlélte.

A város német parancsnokló altábornagya melegh angú levélben fejezte ki dr. Kölcsey Sándor polgármesternek igaz együttérzését a várost ért súlyos bombatámadás alkalmából. A parancsnokló altábornagy különösen kiemelte a város lakosságának ragyogó például szolgáló magatartását, amely — mint írja — még szorosabbra fűzte vonzalmát Debrecen városa és közönsége iránt. Kölcsey Sándor polgármester válaszlevelében kifejezésre juttatta a város közönségének köszönetét a bensőséges mély együttérzés kinyilvánításáért.

A terrorbombázók Szeged felett

Szeged, június 4.

Ilyen korán még nem igen volt légiriadó a tiszaparti metropolisban, — mondják munkatársunknak a szegediek. Városunk néhány év előtt már kapott ízelítőt a légiháborúból, az azonban a mostanihoz képest semminek mondható. *Amikor Budapest munkásnegyedeinek bombázásáról hallottunk, akadt, aki kétkedéssel fogadta a jelentéseket, most azonban már Szegeden mindenki előtt tiszta, hogy a támadók közönséges légibetyárok, akik válogatás nélkül szórják a halált,* nem törődnek azzal, hogy ártatlan, fegyvertelen emberéleteket, egész munkáséletnek kis gyülmölcseit, apró családi házakat törölnek el a föld színéről.

A német mezőgazdaság gépesítése

A „Deutsche Agrarpolitik" című német mezőgazdasági szaklap legujabb közlése szerint Németországban a mezőgazdaság egyre nagyobbmértékű gépesítését tervezik. A mezőgazdaság technikai átállítása azonban nemcsupán a gépekre, szerszámokra és mezőgazdasági üzemekre szorítkozik, hanem a mezőgazdasági üzemi felszerelés minden ágára kiterjed. A cél ugyanis a mezőgazdasági többtermelésnek gépek segítségével történő fejlesztése és fellendítése. Ezenkívül ez az átállítás a parasztság munkakönyítéséhez és időmegtakarításához is hozzájárul.

MEGVÉTELRE keresünk
1.000—1.500 literes vacuum üstöt.
Ajánlatok: Mezőgazdasági Szövetkezet
MINDSZENT

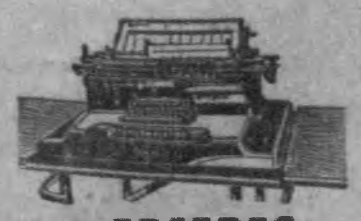
MERCEDES
ADDELEKTR³ KÖNYVELŐ
ÉS BÉRSZÁMFEJTŐGÉPEK
magyarországi vezérképviselete
FLODERER RICHARD-CÉG
Budapest, V., Nádor-utca 30. az.
Telefon: 113—527, 121—030.

Hűtött levegő és pompás varieté műsor várja szerdán este a nézőket a Sportpalotában

A júniusi kánikula beköszöntésével Pesten zárnak a színházak és évről-évre nagy érdeklődés mellett nyitja kapuit a városligeti cirkusz. Az idén azonban más a helyzet: a Fővárosi Operett és az Uj Magyar Színház változatlanul játszik tovább. Megfelelő óvóhely hiányában a városligeti cirkusz nem tart előadást, de a főváros különlegességének mégsem kell aggódnia, hogy látványosság nélkül marad a nyáron, mert Tasnády Sándor Európa-bajnokunk ügyes ötlete révén az Aréna-úti Sportpalotában kezdi előadásait a Nép-varieté.

A kétezernégyszáz főnyi befogadóképességű sportpalotában szerdán este kezdődnek az előadások.

A világhírű Fokker és társai nevetnivalót k meg a közönséget utánozhatatlan paródiáikkal. Lucy és Jack a berlini Scalában előadott műsorát hozza. 2 és ½ Martini humoros kézegyensúlyozó mutatványaival, Utassy Jenő stepp-számaival, Mimi Blanch pedig új katonanótákkal szerepel.

A Bécsben és Drezdában járt Bíráczi Magda személyében hódító szőke táncosnőt ismer meg Budapest, míg Fann ezermester bűvészmutatványaival káprázlatja a szemeket.

Irene Gold kisasszonyt, aki légtornász és repülő majmait hozza, Spanyolországból szerződtették, a 2 Drumár pedig káprázatos ügyességű zsonglőrszámokat mutat be.

A műsor külön érdekessége a Tasnády tánccsoport: a nyolc remek táncosnő nemcsak táncol, hanem különleges box- és vívószámokat is előad. A műsorszámokat a rádióból és hanglemezekről ismert magyar revű tánczenekar egészíti ki.

A levegőhűtő berendezéssel ellátott sportpalota tehát pompás nyári szórakozást igér ...

KIVÁNSÁG-HANGVERSENY

A Magyar Vöröskereszt Budapest V. ker. városi fiókja a Zeneművészeti Főiskola nagytermében folyó hó 3-án nagysikerű hangversenyt rendezett, amelyen az összes budapesti hadikórházak hadifogyatkozott honvédei vettek részt. A hangversenyen a honvédség iránti megbecsülésből és szeretetből teljesen önzetlenül a következő művészek működtek közre: Barabás Sári, Bilicsi Tivadar, Csikós Rózsi, Élő Gyöngyi, v. Gozmány György, Harangozó Gyula, Kálmán Etelka, Kelemen Éva, Koltay Sanyi, kékedi Sántha János, Lánczy Margit, Laborczy Éva, Máthé Jolán, Misoga László, Giuseppe Moretti, Muráti Lili, Nápolyi Lujza, Pethes Ferenc, Rácz Vali, Ráday László, Szondy Biri, Szörényi Éva, Tabódy Klári, Turay Ida, Udvardy Tibor, Vaszary Piri, Vörös Sári. A zenét szolgáltatták a Légierők valamint Toki Horváth Gyula zenekara. Zongorán kísértek Dankó Aladár és Torday Borbély Pál.

A szereplők istenadta és áldotta művészetükkel sok örömet, vidámságot és nagy lelki gyönyörűséget okoztak a hazáért vérüket és épségüket áldozott honvédeknek, amivel gyönyörű példáját adták, miként lehet tudással és szeretettel a belső front megerősítéséért harcolni. Ezzel úgy a honvédségnek, mint a hazának igen értékes szolgálatot tettek.

A honvédek nagy lelkesedéssel és viharos tapsokkal fejezték ki hálájukat.

A Magyar Ügetőverseny Egyesület
1944 június 6-án d. u. 2 órai kezdettel
Ügetőversenyeket
rendez

Felhívás a katonaviselt vasutasokhoz! Felhívjuk azokat a katonaviselt vasutasokat, akik céljainkat ismerik és azokkal egyetértenek, jelentkezzenek felvételre Szövetségünknél. Jelentkezés írásban a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség vasutas főcsoportja. (Bp. VI., Vörösmarty u. 35. sz.) címre. Ne jelentkezzenek erre a felhívásra azok, akik már kérték felvételüket Szövetségünkbe. — Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség.

Magyar Lovaregylet
június 8. 10. 11-én d. u. 3 kor
versenyt fut

A „SÁRGACSILLAGOS ÁRMÁDIA" INVÁZIÓJA A SZOLNOKI VONAT ELLEN

Riportunk a bevonuló zsidókról

Vasárnap reggel már hat órakor megindult a bevonuló zsidók inváziója a Keleti pályaudvarról hét óra negyvenöt perckor induló szolnoki vonat ellen. A sárga csillagosok egész ármádiája lepte el a Baross-teret, mint a „szabadvilágban" a Fogaskerekű környékét. Hatalmas hátizsákoktól, kenyértarisznyáktól és takaróktól mégjobban meggörnyedt *fajsorsosok* lökték és taszították egymást a pályaudvar bejáratánál, ahol a rendőrség emberei igazoltattak minden elutazót. *Fél nyolckor már alig lehetett mozogni az üvegcsarnokban.* Eldugott bakancsok, feketén készíttetett bilgerik, viharkabátok kerültek elő. A kb. kétezer zsidó közül 20—25 volt csak szegényesebben felszerelve, *de ezek ruházatát tetvetlenítés után nyugodtan felvehettük volna. Itt-ott zöld katonaládát is láttunk, de a legtöbb kézben vadonatúj vászonbőrönd volt.*

Aki nem tudta, hogy mit jelent a zsidók e szokatlan sáskajárása, azt hihette, hogy *a Zsidók Legfelsőbb Tanácsa tengeri utazásra küldi a munkában kifáradt báránykákat.*

„Mondja, nem lesz ebből baj?"

— Ajvé, Sie kommen auch Herr Gelbgrün? — hallottuk mögöttünk egy talmudista meglepődött felkiáltását.

— Nu warum den nicht, — ich bin auch so stramm wi Sie! — felelte egy kaftános, de pájesz nélküli *dobutcai úr.*

Zsivaj, tülekedés és szitkozódás jelezte a szerelvény betolatását. *Alig állították meg a fékek a kerekek mozgását, máris lökdösték egymást a „direktor úr", a „tollas", a „bankügyész" és a „gescheftes".*

Két *„asesphonem"* hajlik össze előttünk. Alig hallható hangon szólal meg az egyik:

— Ne tülekedjünk, ha nem jut ülőhely, nem megyünk, majd kapunk egy írást, hogy nem volt már hely a vonaton.

— Mondja, nem lesz ebből baj? — kérdezte félve a másik.

— Csak bízza rám, majd elintézem — nyugtatta meg a félőst és ... lemaradtak.

Megpróbálunk felfurakodni közéjük, de lehetetlen. *A jó kolbásszal, füstöltsajttal, konzervekkel — talán még babkávé is akad — megtömött hátizsákok eltorlaszolják előttünk az utat.* Velünk együtt sok keresztény utas is lemaradna, ha egy *„halálfejes"* nem csinálna sürgősen rendet. Kemény hangjának megvan a hatása. Bevonuló *„zunanótalicskázóink"* ijedten adnak helyet a „betolakodónak".

„Ne féltsd a fajtádat"

Még öt perc van hátra az indulásig és már csak a legalsó lépcső szabad. *Telt ház!* Lent a kocsik előtt egypár kíváncsi utas, magyar és német katonák és *hathét keresztény feleség figyeli a kocsik belsejében nyüzsgő és forrongó tömeget.*

— Laci! — kiált fel az egyik „lemaradó" — leesel a lépcsőről!

— Ne féltsd a fajtádat! — hangzik az öntudatos válasz. — Keresztülmentünk mi gyalog a Vörös-tengeren is!

Fotóriporterünk „lekapja" a társaságot. Az *egyik „sztár" mosolyogva odaszól:*

— Remélem uraim a Harcba kerülünk, hisz harcba indulunk.

Megnézem az órámat, még egy perc van hátra az indulásig. Leszállunk.

Némelyik szemen megjelenik a búcsúkönnycsepp. Megsiratják az elhagyott kedves *„négyszobás odukat", ahol száz és százméter szövet, számtalan vég vászon, bejalazott arany és eldugott zsírosbödönök társaságában olyan jól érezték magukat.*

Elérkezett az indulás. Lassan, de biztosan gördülnek a kerekek céljuk felé.

Most az egyszer nem integetünk kendőnkkel, *nem törölgjük szemünket. Viszontlátást sem mondunk.*

Ellenben a csikorgó kerekek eszünkbe juttatják azt a katonadalt, amely oly kedves volt számunkra a keleti-frontra való indulásunkkor: /

Indul a, indul a pesti vonat,
Ez viszi el ...
. . . . . .
Jaj Istenem vissza jösz-e még!
(Ütő)

Peleskei nótárius uram kalandjai Pest—Budán

Tapasztalatok az Aladárok frontján — Megtekinti az okirathamisító gyárat

Lónélküli kocsin sok utcát bejártam,
Aranykeresőket mindenütt találtam,
Volt, ahol a kinccsel a padló volt tele,
Más zsidó a falba építette bele,
Vízcsap alatt ezüst, — mondottam, hogy fura
Az ötezeréves szemita kultúra!
Azért gazdagodott ez a sok ebadta,
Míg az egyik aludt, a másik eladta
Nekik az alkotmányt, — vele az országot!
Szóltam az egyiknek, aki kincset ásott:
Atyafi! — Országé lesz-e mit itt látok?
Ha közbe nem lépnek, — szólt, — az Aladárok!
Aladár? — ámultam, — Az miféle szerzet?
Zsidóbújtató az, aki vagyont szerzett,
Mert a zsidó körül csak az legyeskedik,
De éppen itten jön közülük az egyik,
Aranyásóhoz lép, a kezében pálca ...
Uram fia! — látom, — valódi pojáca!
Szemén ablaküveg, a beszéde nyegle,
Minden er betűnél megbotlott a nyelve.
— Kéchlek szépen, — így szólt, — bácsikám üzeni,
Bechgech méltóságát hogy ne érje semmi
Bántódás, hogy ezt a néhány apchóságot
Becs szócha, enyém volt, mind, mit ide ásott!
Ezen kis maločhécht nehogy kácha essen, —
Minden fáchadtságát szívesen fizetem.
Vigyázzon bachátom, — szólt, — legyen hát észen! ...
Mivel sok és nagy az összeköttetésem!
— A nemjóját!, — szóltam, — Ha nem áll kend félre,
Kendnek is, másnak is jut abból kötélre!
Mivel hogy itt nálunk most más világ járja,
Nincsen már szükségünk ilyen figurákra!
— Ki maga, — így szólott, — hogy ilyen gochomba?
Miécht nem nevelték magát jobb modoccha?
Előkelőségem, hogy ebből is lássa,
Hogy nem hachaguszom mindezécht magácha.
Tudok egy jó címet Alkotmány utcában,
A négyes szám alatt, hol Samu bátyám van!
Jó pénzécht kaphat ott báchmiféle okmányt!
— Na, szóltam, — ismerem az ilyen alkotmányt!
Utcáját megnézi, megindultam nyomban,
A négyes szám alatt illőn bekopogtam.
A szemem káprázott, amikor beléptem,
Egy pajeszos zsidó okmányt gyártott éppen.
Iratok, bélyegzők, jöttek ide-oda ...
Kohnnal, Grünnel, Schvarczcal telve az iroda.
Lármáztak, körmöltek, most kinyílt az ajtó,
Kormányfőtanácsos, vezérigazgató
Lépett be, — szólt hozzám: — Kend szintén nem árja?
Hej, a mi fajtánknak világon nincs párja!
Volt nekem, — sóhajtott, — több szép bócher gyáram, —
Eltanácsolták, kit tanáccsal szolgáltam!
Régi szép időknek, kormányának vége,
A választott népet kitették a jégre.
Nem ártott ez nekünk, mivel textil helyett
Származást gyártok én is keresztlevelet.
Viseljen kend kaftánt, vagy viseljen dolmányt,
Arra is adok én egy echt igazolványt.
Nem drága, olyan lesz, jót állhatok érte, —
Azzal bátran mehet külföldre, vidékre.
Ezer pengő csupán egy levélnek ára,
Diszkréten szállítja Samu méltság gyára!
— Hallja kend! — szólottam, — zsidó méltóságos,
Miattam lehet bár kormányfőtanácsos,
Vezérigazgató, vagy más milyen stréber,
Előttem kend csupán egy talmi kucséber!
Összeköttetése lehet bármily elit,
A szelleme csupán őszi izraelit,
Ilyen méltóságnak háborban a helye,
Nem vitézi, mivel „gyűjtő" annak neve!
Állami a kosztja, az ablaka rácsos, —
Odavaló az ily kormányfőtanácsos!

Halálos gázolás

Szombaton délután az Erzsébet híd közelében halálos gázolás történt. Az úttesten át akart szaladni Schott János házfelügyelő, aki nem vette észre, hogy az híd felől egy tehergépkocsi közeledik. Juhász Sándor 42 éves gépkocsivezető szintén csak az utolsó pillanatban látta meg az előtte haladó férfit, fékezni már nem tudott és a tehergépkocsi teljes sebességgel elütötte a házfelügyelőt, aki a helyszínen meghalt. A gázolás ügyében megindult a nyomozás.

ING
mérték után is
Harisnya
BAZSÓ
VII., Baross-utca 66.

ÁDÁM J.
FINOM URISZABÓSÁG
II., Lánchíd-utca 7—9
Telefon: 350-586
Nagy választék

TEXTILÁRUK BEHOZATALI KFT.
Múzeum-körút 11
Telefon: 182-400.
ELADÁS NAGYBAN

Irodabutorf is
Kocsis Jánostól vegyen
Üzlet: Visegrádi-u. 14. Tel.: 112—821
Üzem: Gr. Teleki Pál-u. 22. T.: 310—628

DOMONKOSTOL
CIPŐ
Bp. VI., Teréz-krt. 27.
60 éves szabűzlet

RÁDIÓK GRAMOFONOK HANGLEMEZEK
nemegépek — lemezváltók — alkatrészek
LÉGÓ - LAMPÁK
Mikrofonok, 72 — 100 órás égnek, zseblámpák
Signal tartalékalkalommel nagy választékban
AKUSZTIKA nál. RÁKÓCZI - ÚT 39. TELEFON: 144 — 949

PORCELLÁN
különlegesség
SATÓNÁL
Teréz krt. 56.
(Nyugatival szemben)

NYUGAGY VASZON
(Hasta kender) 47 cm. szél a méterenkénti
Pengő 14.40
Aranytex
IX., Horthy István-körút 11.
(volt Vámház-körút) Telefon: 185-388.

Utazás a háborús Európán keresztül

Mozaikdarabok Berlin mai életéből

Ejtőernyősvadászat az elővárosokban

Amikor megérkeztünk Berlinbe, a polgári negyedek pusztulásán kívül a jólöltözöttség a legnagyobb meglepetés. A pontrendszer, illetőleg ma már utalványrendszer ellenére kitünően öltözködik a berlini polgár, a katonák öltözete pedig mintaszerű. Amikor először szállok fel a földalatti villamosra, néma interjut csinálok a berliniekkel. *Az arcokon nyoma sem látszik az elmult megpróbáltatásoknak, mindenki fegyelmezett, udvarias és jókedélyű. Száguld velünk a vonat, újságlapokat forgatnak, nézik a hirdetéseket. Szédítő méretű megálló- és átszállóhelyek kábitanak el.* Minden megállónál tömegek ostromolják a földalatti szerelvényeket. Ennek ellenére pillanatokig tart a ki- és beszállás. Az első nap ideiglenes szállása után ízléses kis hotelben sikerült szobát kapnom. A berendezés luxusjellegű, a szoba ára 8 márka, fürdőszobával 16. A falon fekete tartóban, fekete könyvet pillantok meg. *A szent Biblia.* Hogy is mondta Mereskowszkij? Ez a könyv csak igaz helyen érzi jól magát. A könyvtartó felett tábla. *Für Stille Minuten.* De a csendes percekből zajos napok lesznek. Berlin szédítő forgataga mindenkit magával ragad.

Megérkezésem napján

történt terrortámadás után néhány napig csend volt. A következő légiriadó este 9 órakor ért az egyik pályaudvar közelében. Az egyik házban padokkal és székekkel berendezett óvóhely vár. Egyideig megfigyeléseket teszek, hallgatom a csevegő hölgyek és szabadságos katonák elbeszéléseit, majd *felmegyek az utcai kapuhoz. Néhány járókelővel együtt figyeljük a nyomjelző színes lövedékek tüzijátékát és hallgatjuk a repülőgépek zugását.* Egy óra mulva vége a riadónak, az uttestet elözönli a tömeg, megrohanják az éttermeket és földalatti vasutakat. Senki sem siet azonban haza, folytatják félbemaradt programjukat. A hangulat töretlen. Éneklő lányok és katonák csoportjával találkozunk.

Az árak rögzítése

tökéletesen sikerült. Egy bőrtalpu cipő 28, egy ing 8, egy selyem nyakkendő 3 márka. Egy kiló vaj 4, a csokoládé 6 márká, a narancs kilója 80 pfennigbe kerül. Utóbbi kettőt csak gyermekek kapják. A gyermekek ellátása ruházatban, de különösen élelmezésben luxusjellegű.

Amikor egy kibombázott családot látogattam meg az elővárosokban, pompás balkonon terítettek uzsonnára és a háziak nemcsak azt vették természetesnek, hogy *német testvéreikkel megosztották lakásukat, hanem még engem, a menekülni kényszerülők távoli ismerősét is megvendégelték.* Miközben tejeskávét, vajaszsemlyét és tortát szolgáltak fel, elmondják, hogy az ellátás tökéletesen kielégítő és bármennyire hihetetlennek tűnik, mindig jobb lesz. *Nagyobb támadások után Berlin minden lakosa hatalmas pótadagokat kap, amelyek között a csokoládén, cigarettán, konyakon és likőrön kívül a legértékesebb az ¼ kiló borjúhús.*

A vendéglőkben is

háborűelőtti árakat találunk. A Hotel Centralban egy levesből, húsételből, köretből, tésztából, kenyérből és sörből álló ebéd, borravalóval együtt 2 márka 70 pfennigbe kerül. *Akár menüt, akár különálló ételt fogyasztunk, az adagok magyar értelemben óriásiak.* Néhol a szabadételt, Stammgerichtet hatalmas levesestálban hozzák és a mi szemünk szerint legalább három személy adagja van benne. Bár a burgonyával már *igen takarékoskodni kell, néhol 8-9 darab főtt krumplit is adnak köretnek. A 2 márkába kerülő külön haladagok, amelyek között talán a Scholl a legfinomabb, olyan meglepően hatalmasak, hogy állítani merjük, amely szerint ennek egytizedét adnák másutt.*

Mindenki bőségesen

megvásárolhatja szükségleti cikkeit, de luxus beszerzésekre és halmozásra nincs mód. A szabadon vásárolható cikkek közül is csak egy darabot kaphatunk. Mindenütt a közönség érdekeit tartják szem előtt. A korlátozott vásárlási lehetőségek folytán az állam fokozott takarékosságra inti polgárait és nyilt utcai üzletek árusitják a háború után felépitendő házakat. *„Most fizetünk, a győzelem után építünk" jelszóval folyik a felesleges tőkék elhelyezése. Mindenki takarékoskodik és minden léleknek van egy győzelmi váltója.* Ez a váltó különösen a kibombázottaknál igen nagyösszegű. Ezért nevetséges ma Németországban 1918-at emlegetni. Amikor tömeginterjut csinálok, amikor figyelem az arcokat és a lelkeket, beszélek gyárigazgatókkal, munkásokkal, pincérekkel és ujságárusokkal: a válaszok tökéletesen megegyeznek. Örülünk, hogy a Führer vezetése alatt megtaláltuk egymást és ma 80 millió német az utolsó lehelletéig küzd és többé nem engedi el egymás kezét

A birodalom dédelgetett kedvencei

a sebesültek. A Kraft durch Freude vezetősége ismert szociális tervein felül most a sebesült katonákat is szórakoztatni akarja. A legkiválóbb művészeket és artistákat viszik rendszeresen a kórházakba vagy katonaszanatóriumokba. Kezdetben azt hittem, hogy a művészek ingyen szerepelnek. Alaposan tévedtem. Magas fellépti dijakat fizetnek nekik. Számtalan ilyen előadást tartanak és igy nem kívánhatják a művészektől az állandó ingyen szereplést. *Könny fojtogatta a torkomat, amikor végignéztem egy sebesülteknek rendezett előadást. Az előadók úgy szerepeltek, mintha legalább is szerződtetésük függött volna a sikertől.* Mindenki legjavát adta tudásának és tehetségének. A sebesült, részben ágyban fekvő hősök pedig igen hálás közönségnek bizonyultak. Elragadtatásuk oly nagy volt, hogy aki nem tudott tapsolni, az vagy *verte az ágyat, vagy műkezével, műlábával csinált valamilyen zajt.*

A szeretetteli gondoskodás példája az ingyen katonamozi. A pályaudvarokon régebben egész éjjel nyitva tartották az éttermeket. A zárórarendeletek folytán most ezeket is korábban zárják és igy azok az átutazó katonák, akik az éjszakai várakozás néhány óráját nem tartják érdemesnek ingyenes szállásukon tölteni, moziba mehetnek. Feleségüket vagy menyasszonyukat magukkal vihetik. 23 és hajnali 4 óra között a legjobb és legújabb filmeket vetitik le számukra. Amiért mi nappal sorbaállunk, azt ők éjszaka kényelmesen egy fillér nélkül élvezhetik végig.

Az évek óta

folytonosan szebbé épülő Bahnhof Friedrichstrasse-n kábitó a forgalom. Végtelen alagutakon gyalogol vagy inkább szalad a tömeg. Hirdetéseket olvasunk. Cérna úr mondja: most előbb spórolunk, háború után pont nélkül vásárolunk. Vagy: A berlini mindenről lemond, de kedvelt Aschinger ételeiről sohasem. A mozdonyok oldalán a következőket olvashatjuk: Räder müssen rollen für den Sieg. Erst siegen, dann reisen. Az utca képe minden időben szines és szórakoztató. Kínai, indiai katonák jönnek velünk szembe. Magyar tisztek sétálnak az Unter den Linden-en. Gyönyörű, jólöltözött, pirospozsgás gyerekek gyönyörködtetik a szemet. Konflisok cilinderes kocsisukkal tünnek fel. Halottszállító diszautó robog előttünk. Pariser Platz olvassuk az egyik táblán. Orosz foglyok dolgoznak az épitkezéseknél, másutt diszes öltözetü ukránokat lát vendégül a birodalom.

A terrorbombázások

folytán sokan önként, mások hatósági felkérésre elköltöztek Berlinből. Csodálatosképpen azonban ezek legnagyobb része ismét visszatért a megszokott környezetbe. Bármilyen szükséglakással megelégedtek, de mégis a fővárosban akarnak lakni. *Igy annak ellenére, hogy a támadások mély sebeket téptek Berlin testébe, az élet egyáltalán nem lett csendesebb, a forgalom nem lett kisebb.* Önkéntelenül adódik a kérdés: hol lakik ez a töméntelen ember? Rokonoknál, ismerősöknél, barátoknál, vagy ha ilyen nem akad, teljesen ismeretleneknél. A hiradók előtt tanulságos kisfilm mutatja be, hogyan segitsenek a berliniek kibombázott társaikon. A romok között megindul az épités és sok házat ismét lakhatóvá tesznek. *A Tiergarten árnyas fái között kis erdei vasutat építettek, amelyen a törmeléket viszik és az építőanyagokat hozzák.* Az emberszeretet soha nem volt oly erős, mint ma. Az idealizmusnak csodáit láthatjuk minden nap. Az élelmiszert pillanatok alatt kiszolgálja minden üzlet, a virágosboltok előtt azonban félórákig hajlandók türelmesen várakozni. *Ha egy kutyát látnak, mindenki iparkodik megsimogatni és reggeli kávéja mellől a cukrát nyujtja a kedves jószágnak.*

✲

Néha az élet legcsodálatosabb véletlenekkel szolgál. Egyik délután valahol Grüntál környékén sétáltam messze a magyar követség villájától, amikor megszólaltak a szirénák. Idő már nem volt védett hely felkeresésére, ezért egy katonával a fák alá rejtőztünk. Éppen ideje volt. Az alacsony felhőkből még alacsonyabban szálló ellenséges gépek bukkantak elő és láthatóan célpontot kerestek. Mögöttük azonban német vadászok tüntek fel és megkezdődöttt a légiküzdelem. Fenségesen szép látvány lett volna, ha nem emberi életre megy a játék. Amikor a négymotoros és a vadász eltüntek, szemeink előtt egy másik pár jelent meg. Ezeket azonban alig vehettük szemügyre, mert egy hatalmas gép kétségbesett sirással forgott lefelé és tőlünk egy kilométerre ért földet. Robbanás, láng, többszázméteres füstoszlop és az ellenséges gép nem volt többé. Felettünk egy ejtőernyőst ringatott a gyenge szellő és úgy véltük éppen mellettünk ér földet. Messzebb került azonban mint gondoltuk. Pár száz méterre zuhant le, mert az esés inkább zuhanásnak számitott. Közöttünk kerítések és nyugodtan legelésző tehenek voltak. A német katona azonnal odarohant és megakadályozta az ejtőernyős közeli erdőbe menekülését. Mikor mellé értünk már levette az ejtőernyő kötelékelt és feltartott kezekkel yárt. Fűthető pilótaruha, kéztyű és ugyancsak fűthető csizma volt rajta. 24 éves amerikai vadász volt. Fegyver nem volt nála csupán egy vászoncsomagocska, melyben személyi lapján kivül orvosságok és erősitő tabletták voltak.

A berliniek megtanitottak

a terrortámadások hangszinezeteire. Nappal amerikai gépek zúgását, éjjel angolokét hallják. Ezek azonban rendezett csoportokban *soha nem érik el a fővárost, mert a vadászok páratlan ügyességgel és bátorsággal a legerősebb kötelékeket is megtizedelik és szétszórják.* A bombák hangja is különböző. A ceruzagyujtóhasábok fütyülnek és sziszegnek. Ezeket néha hidegvérrel kézzel szedik össze. A gyujtókannák pedig gurgulázanak, mintha egy óriás gargalizálna. Most azonban csend van, Entwarnungot, a riadó végét jelezték. Csak a magam kis látási körzetében 9 *négymotoros bombázó földi haláltusáját figyelhettem meg.*

Holló József

(Holló József következő beszámolóját a Magyar Szó hétfői száma közli.)

KÜLFÖLDI MÁRKÁS PORCELLÁN

60 részes teljes étkészlet
6 szem. 281.40, 360.80 P
124 részes teljes étkészlet
12 szem. 507.76, 665.40 P
15 részes teás készlet
. . . . . 76.—, 85.80 P
7 részes tésztás készlet
. . . . . 36.14, 41.02 P

Csiszolt italos készletek:

Nagyon szép áru — igen olcsón!
Vizeskészlet . . . . 44.50 P
Boroskészlet . . . . 44.50 P
Likőröskészlet . . . 32.60 P

Naponta csak meghatározott két órán át vásárolhatnak a zsidók

Köztudomású, hogy a zsidók minden alkalmat felhasználnak izgatásra, álhirek terjesztésére, stb. A kormány tehát mindent elkövet, hogy a zsidók nyilvános szerepelését a lehető legkisebb mértékre csökkentse.

A nemzsidók és zsilók közötti érintkezés lehető csökkentését célozza a kormánynak a hivatalos lap vasárnapi számában a zsidók bevásárlásának a nap meghatározott szakában korlátozása tárgyában kiadott rendelete. A rendelet ugyanis kimondja, hogy megkülönböztető jelzés viselésére köteles zsidókat a nyilt árusitási üzletekben, az országos havi- és hetivásárokon, valamint a napi piacokon csak a napnak két órájan szabad kiszolgálni. A kétórai idő kezdetét és végét törvényhatósági jogú és megyei városokban a polgármester, kis- és nagyközségekben a főszolgabiró állapitja meg és teszi közzé.

A rendelet súlyos büntetéssel sujtja nemcsak azt a zsidót, aki meg nem engedett időben vásárol, hanem azt a nemzsidó kereskedőt is, aki zsidónak meg nem engedett időben árut szolgáltat ki, sőt a büntetőjogi felelősségrevonáson felül a rendelkezés megszegőinek rendőri felügyelet alá helyezését (internálását) is el lehet rendelni.

Kormányrendelet a pazarlás ellen

A háborús erőfeszitésnek az élet minden megnyilatkozásában jelentkeznie kell. A komoly időkhöz illően takarékosan, egyszerűen kell élnie, hogy minden erőforrás a háborús erőfeszités szolgálatába állitható legyen.

A hivatalos lap vasárnapi számában megjelenő kormányrendelet kimondja, hogy az általánosan kötelező takarékosságot az ételeknek és italoknak étteremekben, kávéházakban, bárokban, és kocsmákban fogyasztásánál is érvényesiteni kell. Ennek a takarékosságnak az érvényesitésére az üzem tulajdonosa, illetőleg felelős vezetője szigorúan figyelni tartozik. Ha az üzem tulajdonosa, illetőleg felelős vezetője a kötelező takarékosság érvényesitését az emlitett vendéglátó ipari üzemekben nem biztositja, a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter a kérdéses étteremben, kávéházban, bárban és kocsmában határozott, vagy határozatlan időre az ételek és italok kiszolgáltatását megtilthatja és a kérdéses üzlethelyiségnek bezárását elrendelheti.

✕

Szurmay Lajos vezérőrnagy az új kiürítési kormánybiztos

A miniszterium vitéz nemes Vörös Géza m. kir. vezérőrnagyot légoltalmi kiürítési kormánybiztosi megbizatása alól m. kir. honvéd hadtest parancsnokká történt kinevezése folytán saját kérelmére felmentette és vitéz Szurmay Lajos ideiglenesen ténylegesitett ny. a. vezérőrnagyot, a honvédelmi minisztérium 6. csoportjának főnökét a légoltalmi kiürítési kormánybiztos teendőinek ellátásával megbizta.

Hoffmann Sándor követi megbizatása

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Kormányzó a külügyminisztérium vezetésével megbizott magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére dr. nagyőrtétagi Hoffmann Sándor I. osztályú követségi tanácsosnak a rendkivüli követi és meghatalmazott miniszteri címet és jelleget adományozta és őt a berlini magyar királyi követség vezetésével és a Német Birodalomban való képviselettel követi minőségben megbizta.

Rövidárut nagyban csak szakképzett kereskedőnél vásároljon.
VICZE GYULA
Bpest, V., Arany János-utca 14. Nagy választék szalagárukban, tűárukban, gombokban. Paszománygyspecialitás. Import-textiláruk

VIGSZINHÁZ Szerdán, június 7.-én, 6-órakor először
Vigjáték bemutató!
„NEM ÉRTÜNK A FIATALOKHOZ"
SOMLAY ARTUR
Kolemen Éva, Orsolya Erzsi, Esterházy Ágnes, Pogány Margit, Mihály Ernő, v. Benkő Gyula, Pákozdy Ferenc, Lontay István.

Kolomea térségében szovjet felderítő vállalkozásokat szórtak szét a magyar csapatok

, Berlin, június 4.

Az Interinf jelenti a keleti arcvonalról:

A Jassytól északra fekvő térségben megindított helyi jelentőségű német vállalkozás a jelek szerint teljesen meglepetésszerűen hatott a bolsevistákra. A német csapatok által megszállt magaslati állások nagy mélységben voltak megerősítve és az egész terep erősen el volt aknásítva és a védelmi állásokban rendkívül erős védőőrség tartózkodott. A szovjet katonák ennek ellenére sem tudtak komoly ellenállást kifejteni a két nappal ezelőtt nagy lendülettel megindúló német támadással szemben.

Alig néhány óra leforgása alatt valamennyi német állás német kézre került és még ugyanazon a napon az esti órákban elfoglaltuk élénk harcok után Stanca helységet is.

Hiába vetette harcba a szovjet vezetőség valamennyi támadásra készenálló tartalékát is. A német felderítő repülőgépek megfigyelése szerint a szovjet hadvezetőség gyorsan több kiválóan felszerelt köteléket vonultatott fel az első vonalakba, és tömegtámadást intézett a német és román csapatok által elfoglalt állások ellen. Mindössze egy helyen sikerült pénteken átmenetileg betörni a német-román vonalakba.

Az egyik román gyalogsági hadosztály erre azonnal ellentámadásba lendült át, néhány óra alatt visszavetették a bolsevista csapatokat.

Így a Jassytól északra levő magaslati vonal az esti órákban ismét szilárdan német és román csapatok kezén volt.

Pénteken a csütörtöki harcok eredményét Stancától nyugatra indított újabb vállalkozással építettük ki és szilárdítottuk meg. Német harci-kocsi kötelékek és páncélos gránátosok támadták a tüzérség és erős csatarepülő kötelékek támogatásával a szovjet állásrendszert és

néhány óra leforgása alatt erősebb bolsevista egységeket szórtak szét, illetve semmisítettek meg.

A pénteki harcok eredménye főleg az a körülmény, hogy ezzel a bolsevistákat minden lehetőségtől megfosztottuk, hogy a Jassytól északra fekvő magaslati állások gyűrűje ellen oldaltámadást intézhessenek, úgyhogy német részről most zavartalanul lehet áttekinteni a Szovjet felvonulási területeit.

A foglyokat beleszámítva a bolsevisták mintegy 15.000 embert vesztettek ezekben a harcokban.

A pénteki harcok anyagveszteségeiről néhány adat nyujthat érdekes képet. Amikor a bolsevisták páncélosok tömeges bevetésével igyekeztek betörni az ujonnan elfoglalt német vonalakba, a német páncélos vadászok 23 szovjet harci kocsit lőttek ki.

Tizenegy páncélkocsit a közelharci eszközök tették harcképtelenné.

A német csatarepülő kötelékek már a szovjet páncélosok felvonulási területén és tömörülési helyein 17 járművet semmisítettek meg, ugyanakkor elpusztítottak 9 nehéz üteget és 80 részben lőszerrel, részben más harci eszközzel megrakott teherkocsit.

A keleti arcvonal többi szakaszáról nem érkezett jelentés komolyabb jelentőségű harcokról.

Kolomea térségében gyengébb bolsevista kötelékek hajtottak végre felderítő vállalkozásokat, amelyeket az ott harcoló magyar csapatok minden nehézség nélkül szétszórtak.

Egy német haditudósító a magyar harcirepülők bravurjairól

Berlin, június 4.

Az egyik német haditudósító a keleti harcvonalról a következőkben ábrázolja egy magyar harcirepülő két eredményes felszállását:

Ahányszor csak a magyar harci repülőszázadok bombaterhüket az ellenséges arcvonal mögötti részekre viszik, vadászrepülőgépek kísérik őket a nappali bevetések alkalmával éppen úgy, mint minden más harcirepülőköteléket. — Amikor azonban a támadó szovjet vadászok nagy számszerű fölényben vannak a kísérő repülők némelykor nem tudják megakadályozni, hogy egyes ellenséges gépek rávessék magukat a harci repülőkötelékre és megtámadják egyik-másik bombavetőt. Így történt ez T. közelében is az egyik legutóbbi harcbavetés alkalmával. Egy ellenséges vadászrepülőkötelék hátában a nappal *hirtelen felbukkant és heves gépfegyver párbajra kényszerítette a vadászokat.*

A JU 88-asok rendületlenül folytatták útjukat, a célterület fölött bukórepülésbe mentek át és ledobták bombáikat. Amikor azonban felemelkedtek a gépek, a vezető repülőgép megfigyelője M. zászlós megfigyelte, hogy egy szovjet vadász hátában a nappal rájuktört. Beleordított a hallócsőbe: *Vadászok balra fent!* És rávetette magát géppuskájára. A magyar gép pilótája félrekanyarodott s a megfigyelő rövidesen a célzókészülékben látta támadóját. A távolság még túl nagy volt, *az ellenséges vadász lőtt. Nyomjelző lövedékei szinte érintették a kabin tetejét.*

— Nyomd le a gépet — kiáltotta a zászlós és nagyot rántott a géppuskáján. Elakadt a töltés!

Néhány mozdulattal rendbehozza a hibát és közben mindig benne tartja az ellenséges vadászt a célzókészülékben.

Időközben már 300 méterre megközelítették az ellenséges gépet. Kopogtak a lövések. Jól ülnek. Az ellenfél elhúz. Nyilvánvalóan kényelmetlenül érezte magát. A másodpere néhány tört részére tisztán *felvillan a gép felső része és rózsdult a nehéz géppuska tűzcsóvája.* Fehér láng csap fel és felbillen a repülőgép, majd föllángolva összezúzódik a földön, a Ju 88-as gépen pedig négy torokból felharsan az éljenzés, amely még a motorok zaját is túlkiabálja.

A szerencse néha furcsán osztogatja a kegyeit. Vajjon a szerencse, vagy a sorsfordulatok szeszélye ismétlődik-e meg? Mindjárt a rákövetkező felszállásnál, alig egy órával később ugyanennek a gépnek legénysége az előbbi célterület fölött ugyanezt éli át és megint csak a *magyar lövésznek kedvez a szerencse.* (MTI)

A Reuter megcáfolta az Egyesült Államok rádióleadóinak téves inváziós hírét

Amsterdam, június 4.

Mint a Reuter Newyorkból jelenti, szombaton este az Egyesült Államok rádiószolgálata tévesen közölt egy külön jelentést, ami szerint Eisenhower tábornok hivatalosan jelentette volna, hogy a szövetségesek Franciaországban partraszálltak.

Amerika összes leadó-állomásai megszakították műsorukat, hogy ezt a közleményt közvetítsék. — Azonban néhány perc mulva helyesbítve jelenteniök kellett, hogy a rádió hírszolgálat londoni eredetű közleményét visszavonta. Kijelentették, hogy a jelentés tévedésen nyugszik és az ügyet kivizsgálják. Érdeklődések tömege árasztotta el az újságokat és rádió leadóállomásokat. (MTI)

SZINÉSZEK-UJSÁGIRÓK *árnapi mérkőzése a Margitszigeten*

A színházi és labdarugó évad zárásakor Budapestnek évről-évre egyik legkedvesebb sportesteménye a színészek és ujságírók labdarugómérkőzése, amelyet ugyancsak a hagyományoknak megfelelően a színész és ujságíró jóléti alapok javára rendeznek.

A mérkőzés előtt félórás szórakoztató műsor keretében neves művészeink közül Kelly Anna, Szilassy László, Barabás Sári, és Járay József ének kettőse, Rácz Vali, Erőss Éva, Bilicsi Tivadar és Palotás Imre lép fel.

A két csapatban a fiatalabb színész- és ujságírónemzedék számos ismert tagja vonul fel. A művészes együttesében szerepel többek közt vitéz Benkő Gyula, vitéz Gozmány György, Járay József, Kamarás Gyula, Kántor Béla, Magyari Tibor, Mihályi Ernő, Naszódy Sándor, Pataky Jenő, Pethes Ferenc és Stolpa András. Az ujságírócsapatban Ambrózy Pál, Ambrus József, Csaplár András dr., Csontó Menyhért, Jászberényi János, Kereszténvi József, Kléber Gábor, vitéz Nagy László, Nedeczky Árpád, Pálfay János, Széfeddin Sefket bey, Szűcs László, Tamási Zoltán, Tarnóy László dr., Turbók Gyula és Vedres József szerepel. A mérkőzés kezdőrúgását Muráti Lili hajtja végre, határbírákként Kertay Lili, Mednyászky Ágnes, Szemere Vera és Serényi Éva működnek közre, a helyszíni közvetítő szerepét Pluhár István tölti be, míg a szünetben a Fővárosi hölgystafétái küzdenek vitéz Bánky Róbert, Fényes Szabolcs és Orosz Barna igazgatók díjáért. A stafétát Csikós Rózsi indítja. Az Urnapján délelőtt fél 11 órakor kezdődő mérkőzést (színhely a margitszigeti MAC-sporttelep) Sárossy György dr., a kitünő sokszoros válogatott labdarugó vezeti.

Se pénz, se poszló...

Engelmann Sándor 24 éves zsidó utazó nem hordta a sárga csillagot, azzal feltűnt az egyik szolgálatot teljesítő rendőrnek. A rendőr igazolásra szólította fel Engelmannt, majd sárga csillag nem viselése miatt előállította a rendőrségre. A zsidó utazó kihallgatása során kiderült, hogy *két társával együtt az utóbbi időben sorozatos bűncselekményeket követtek el,* nemlétező ruhabéléseket adtak el fekete áron. Bevallotta Engelmann, hogy *Imbert* Tibor 31 éves kereskedővel s egy ismeretlen társukkal együtt a főváros különböző kávéházaiban megismerkedtek textilkereskedőkkel akiknek ruhabéléseket ajánlottak eladásra. Rendszerint ketten tárgyaltak *„áldozatukkal", aki végül is hajlandó volt nagyobb mennyiségű bélést vásárolni.* Az ellenértéket nyomban átvették, ezt Engelmann magávalvitte azzal, hogy rövidesen elhozza a bélést. *Addig otthagyta társát a gyanutlan vevővel.* Egy negyedóra múlva aztán Imbert panaszkodni kezdett, hogy erős gyomorfájása van, majd kiment. A vevő hiába várta vissza „üzletfeleit", se pénz, se posztó. A rendőrség Engelmannt és Imbertet letartóztatta, *harmadik társuk ellen megindult a nyomozás.*

Ujabb csúcseredményt lőtt Bukováné Kolozsvárott

Az idei céllövőévad mindössze pár hete kezdődött meg s *Bukova Lajosné Páris Ila,* a Bulcsú versenyzőnője máris három új országos csúcseredménnyel gazdagította sikersorozatát.

A Minap a MOVE versenyén 60/27-es eredményt lőtt, ami új rekord. Ugyanott *Takács Károly* a HTE tagja 60/41-es találattal győzött, míg most a kolozsvári új lőtéravató versenyen ért el rekorderedményt kitünő hölgyversenyzőnönk.

A *Hajnády Antal* százados által kitünően megrendezett versenyen az önmüködő hat alakos számban *Bukova Lajosné* 60/30 középet lőtt, ami új női csúcseredmény. *Bukováné* ezzel az eredménnyel a férfiak mezőnyében a 60/39-el győző *Bónyi* dr. HTSE mögött a 2-ik helyen végzett, az összes többi férfiakat túllőve, ami páratlan teljesítmény. Harmadik *Szabados* alez. lett 56/16-os eredménnyel.

Igen jól szerepelt a HTSE hadipuska együttese, valamint az egyénileg győző *Lányi.*

A kolozsvári pályaavató verseny tehát szép sportot, jó eredményeket hozott.

A 18 éves kezdő Karády Péter 100 méteren 11 mp-et futott

A MAC-ban két kitünő ifjúsági vágtázó tünt fel. A szombaton megrendezett ifjúsági 100 méteres síkfutásban *Karády Péter* egy teljesen kezdő 18 éves ifjúsági atléta a 100 méteres síkfutásban kerek 11 mp-es idővel győzött az úgyancsak 11 mp-et futó *Miskey* MAC és a 11.1 mp alatt célbaérő *Krivánszky* BBTE előtt.

Mindhárom ifjúsági atléta eredménye kiváló. Nem kell féltenünk a mindig nagyhírű magyar gyorsfutás utánpótlását. Karády méltó utóda a Sir dr., Kovács és Gyenes által az elmúlt években Európában ismertté tett magyar gyorsfutásnak.

Az 1500 méteres síkfutásban is igen jól futottak az ifjak. Itt *Jeszenszky* UTE győzött 4:09.4-el. 2. *Radlóczky* MAC 4:11.7, 3. *Bácsfalvy* UTE 4:14.

Pompás küzdelmek a teniszpályákon

A BSE Népligeti pályáin már napok óta folyó magyar bajnoki teniszviadal eredményei lapzártáig a következők:

Férfi egyes: Asbóth BBTE—Macskási MAFC 6:2, 6:2, jn. Szigeti UTE—Mayer dr. BBTE 6:3, 6:4, 3:6, 6:1. Fáncsy Póstás—Frigyesi BSE 6:4, 9:7, 6:3.

Női egyes elődöntők: Flórián Aliz BBTE—Henschné Somogyi Klára BEAC 6:1, 6:2, Peterdy MAC—Jusits BTE 4:6, 6:3, 6:4.

Férfi páros: Asbóth, Mayer dr. BBTE—Engel, Kertész BSE 6:0, 6:3, Szigeti, Katona UTE—Ferenczy dr., Macskási MAFC 6:3, 7::5, 6:2. Asbóth, Mayer dr. BBTE—Simon dr. MAFC, Steczovits ETE 6:2, 6:2, jn. Fáncsy Póstás, László Balatoni TC—Gábory, Dallos dr. MAC 6:2, 7:5, 6:2, 6:1.

Vegyespáros: Gábory, Peterdy MAC—Macskási MAFC, Galner drné BSE 2:6, 6:4, 7:5, László BTC, Henschné Somogyi K. — Frigyesi BSE, Palotásné MAFC 6:3, 6:1, 6:2.

Pallagi HTVK győzött a 8-ik hadtest vívóbajnokságában

A Kassán megrendezett nyolcadik hadtest vívóbajnokságában Pallagi KHTVK és Gazdy KHTK 4—4 győzelemmel holtversenyben végzett az első helyen. Kettőjük külön döntő asszójából 5:3 arányban Pallagi került ki győztesen, ezzel megszerezve a 8-ik hadtest vívóbajnoki címét.

Szeged, Szentlőrinc, Győr és Ungvár csapata került be a Nemzeti Bajnokság első osztályába

A NB I. 16-os mezőnyéből a négy utolsó helyezett jövőre az NB II-ben szerepel, míg helyükre az NB II. négy csoportjának bajnoka jut be az igéret földjét, jelentő NB I-be.

A négy NB II-es bajnokságot a tavaly az NB I-ből kiesett, s most oda visszatérő Szegedi AK, az NB I-ben már szintén szerepelt Győri ETO, valamint két ujonc, az Ungvári AC és a Szentlőrinci AC csapatai nyerték meg, jogot formálva ezzel az NB I-ben való szereplésre.

Pannónia győzelmek a BSzKRT kajakversenyén

A BSzKRT által a margitszigeti Duna-ágban megrendezett 12 kilométeres hosszútávú kajakverseny I. osztályú kétüléses számában a Pannóniai Nagymajtényi—Varga kettőse győzött 40—33-as idővel. A hölgyek 3600méteres együléses futamában Déry Emmy Pannónia diadalmaskodott 13:36.4-el, míg az együléses női portyakajakban Németh (Csepel) lett az első.

A BBTE két, a TFSC egy győzelmet aratott az atlétikai „CSB" első napján

A margitszigeten rendezte meg a MASZ a budapesti kerületi atlétikai csapatbajnokságokat. Lapzártáig hátom szám: a távolugrás, súlylökés és a diszkoszvetés ötös versenye került eldöntésre. Meglepetést keltett, hogy a MAC egyetlen győzelmet sem aratott.

Távolugrás: 1. TFSK 643.4 cm-s átlag, 2. MAC 634.2, 3. BBTE 629.2.

Súlylökés: 1. BBTE 1260.6 cm., 2. MAC 1225.8, 3. TFSK 1225.2.

Diszkoszvetés: 1. BBTE 3763.8 cm., 2. MAC 3606, 3. TFSK 3491.8. Kulitzy Jenő BBTE 4694-et dobott.

Az egyéni számokban 200 méteren Pelsőczy MAC 22.5 mp-el, 2000 m-en Híres UTE 5:34.6-al, 200 m. II. osztályú versenyben pedig Marosi Testvériség győzött 23.1 mp-es eredménnyel.

Tasnády Európabajnok, — mint revü igazgató

A Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnokban élénk élet zajlik. Ezúttal nem a versenyzők, hanem a művészek, artisták és bűvészek edzésétől hangosak a falak. Június 7-en kezdődik meg ugyanis a Tasnády rendezte „Népvarieté", melynek műsorában többek között az *Angela et Anthony* művészi táncospár, a *2 Drumar, Mimi Blanche, Fokker és társai,* a *két és fél Martini, Fann a bűvész, Lucy és Jack,* a *spanyol Irén Gold és majomcirkusza lép fel, a Magyar Revü Tánczenekar és a Tasnády tánccsoport közreműködésével.*

Dr. Sárga Ferenc győzött a BEAC vívóversenyén

Vasárnap délelőtt rendezte meg a BEAC tizenhét résztvevővel másodosztályú kardvivó versenyét, melyet a kitünően vivó Sárga Ferenc dr. — a BEAC vívószakosztályának igazgatója — nyert meg hét győzelemmel, II. Bónyei BBTE, hét győzelemmel, III. Hegedüs BEAC öt győzelemmel, IV. Pongó öt győzelemmel, V. Ács DAC négy győzelemmel, VI. Kovács BEAC négy győzelemmel, VII. Füstöss MAC, három győzelemmel, VIII. Beke BEAC egy győzelemmel, IX. Gaál dr. RAC 0 győzelemmel.

KONZERVDOBOZOK „KONZERVÁLÁSA"

Konzerválás alatt főleg a romlandó élelmiszereknek frissentartását értjük. Németországban azonban a konzerválást az ipar egyéb területein is alkalmazzák. Igy elsősorban egyes fémeket „konzerválnak" a rozsdásodás ellen. A rozsda elleni küzdelem ugyanis igen régi keletü. Ujabban azonban a német műanyagtechnika olyan hasznos védőanyagot állitott elő, amely nagyban hozzájárult a rozsdaveszély eredményes kiküszöböléséhez. Ezt a rozsdavédő-lakkot most a konzervgyártásnál is sikerrel alkalmazzák. Ez annyit jelent, hogy az élelmiszerek konzerválása előtt először a konzervdobozokat „konzerválják" Az e téren előállott kezdeti nehézségeket sikerült rövidesen leküzdeni. Ujabban az ugynevezett „fémkonzerválás" terén Németországban ismét haladást értek el, amelyet a jövőben szintén alkalmaznak.

VIRRADAT

Megjelenik minden hétfőn. Felelős szerkesztő és kiadó: Bornemisza Gábor. Kiadótulajdonos: VIRRADAT KIADÓVÁLLALAT Kft. Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14. szám. Telefon: szerkesztőség: 146-245. Kiadóhivatal: 146-243

Előfizetési ára egy évre 10 P Postacsekkszámla: 37849

Nyomatott a Centrum Kiadóvállalat Rt. körforgógépein, Budapest, VIII., Gyulai Pál u. 14. sz. — Felelős: Czollner László